



راهنمایی متخصصان بالینی برای سایکودراما

(روان‌نمایشگری)

نویسنده:

اوا لوتون

مترجمان:

دکتر فریبا یزدخواستی

(عضو هیئت علمی دانشگاه اصفهان)

ساناز جوکار

سولماز جوکار

سرشناسه	: لوتن، اوا	Leveton, Eva
عنوان و نام پدیدآور	: راهنمایی متخصصان بالینی برای سایکودراما (روان نمایشگری) / نویسنده: اوا لوتون؛ مترجمان فریبا یزدخواستی، ساناز جوکار، سولماز جوکار	
مشخصات نشر	: اصفهان: پیام علوی، ۱۳۸۸	
مشخصات ظاهری	: ۲۲۲ ص.	
شابک	: ۹۷۸-۹۶۴-۲۵۶۴-۰۵-X	
وضعیت فهرست نویسی	: فیپا	
یادداشت	: عنوان اصلی: A clinician's guide to psychodrama, 3rd. ed., 2001	
یادداشت	: کتابنامه: ص. ۲۱۹-۲۲۲.	
موضوع	: نمایش درمانی	
موضوع	: آزمون‌های شخصیت	
شناسه افزوده	: یزدخواستی، فریبا، ۱۳۴۷-، مترجم	
شناسه افزوده	: جوکار، سولماز، ۱۳۶۱-، مترجم	
شناسه افزوده	: جوکار، ساناز، ۱۳۶۳-، مترجم	
رده بندی کنگره	: RC۴۸۹/۸۸J۹ ۱۳۸۸	
رده بندی دیویی	: ۶۱۶/۸۹۱۵۲۳	
شماره کتابشناسی ملی	: ۱۷۲۷۹۶۲	



سازمان اسناد و کتابخانه ملی جمهوری اسلامی ایران

- ☐ نام کتاب: راهنمایی متخصصان بالینی برای سایکودراما (روان نمایشگری)
- ☐ نویسنده: اوا لوتون
- ☐ مترجمان: دکتر فریبا یزدخواستی - ساناز جوکار - سولماز جوکار
- ☐ چاپ، صحافی و طرح جلد: نگار اصفهان
- ☐ ناشر: پیام علوی
- ☐ حروفچینی و صفحه‌آرایی: مرضیه ضیایی
- ☐ چاپ اول: بهار ۱۳۸۸
- ☐ شمارگان: ۱۰۰۰ نسخه
- ☐ شابک: ۹۷۸-۹۶۴-۲۵۶۴-۰۵-X
- ☐ قیمت: ۴۵۰۰ تومان

۱	پیش گفتار.....
۵	فصل اول: چه کسی مسئول است؟.....
۲۳	۱-۱ یک کلاس روان نمایشگری. چند مثال.....
۲۵	فصل دوم: ترتیب نشستن.....
۳۱	فصل سوم: آماده سازی.....
۳۴	۳-۱ آماده سازی کلامی.....
۳۵	۳-۱-۱ پرتاب توپ.....
۳۵	۳-۱-۲ سوالات.....
۳۶	۳-۱-۳ پسخوراند.....
۳۷	۳-۱-۴ ۳ با مکانی که در آن هستید صحبت کنید.....
۳۷	۳-۱-۵ مقدمات.....
۳۸	۳-۱-۶ بازی دوران کودکی.....
۳۸	۳-۱-۷ سفر زمان.....
۴۰	۳-۱-۸ آن موقع و حالا.....
۴۰	۳-۱-۹ قدم بعدی.....
۴۱	۳-۱-۱۰ صندوقچه گنج.....
۴۲	۳-۱-۱۱ رنگ ها.....
۴۳	۳-۱-۱۲ زندگی سهل است... زندگی سخت است.....
۴۳	۳-۱-۱۳ تخیلات خانوادگی.....
۴۳	۳-۱-۱۴ گفتگوها.....
۴۴	۳-۱-۱۵ ابزار صحنه.....

فهرست مطالب

صفحه

عنوان

۴۴	۳-۱-۱۶ کاربردهای مختلف
۴۴	۳-۱-۱۷ آگهی‌های بازرگانی
۴۵	۳-۱-۱۸ داستان گوئی
۴۵	۳-۱-۱۹ خوشبختانه - بدبختانه
۴۸	۳-۲ آماده‌سازی‌های غیر کلامی
۴۸	۳-۲-۱ حرکات ساده
۴۹	۳-۲-۲ درباره چیدمان اتاق
۴۹	۳-۲-۳ قدم زدن
۵۱	۳-۲-۴ نوشتن با دست نامنوس و یک تکنیک حرکت درمانی
۵۲	۳-۲-۵ پیاده‌روی با چشمان بسته، یک تکنیک مواجهه‌ای
۵۵	۳-۲-۶ تندیس‌های خانوادگی
۵۷	۳-۲-۷ مکالمات غیر کلامی
۵۷	۳-۲-۸ ماشین‌ها
۵۸	۳-۲-۹ کادو دادن غیر کلامی
۵۸	۳-۲-۱۰ پایکوبی
۵۹	۳-۲-۱۱ پاس دادن یک شی‌ی خیالی
۵۹	۳-۲-۱۲ توپ - صدا
۵۹	۳-۲-۱۳ ضربه‌ها
۶۰	۳-۲-۱۴ فشردن دست
۶۱	فصل چهارم: مضاعف
۶۹	۴-۱ بعضی از شیوه‌های مضاعف‌سازی
۶۹	۴-۱-۱ مضاعف خنثی
۷۰	۴-۱-۲ مضاعف خنده‌آور
۷۲	۴-۱-۳ مضاعف هیجان آور

فهرست مطالب

عنوان	صفحه
۴-۱-۴ مضاعف متضاد.....	۷۵
۴-۱-۵ جنبه‌های فیزیکی مضاعف.....	۷۶
۴-۱-۶ مضاعف بعنوان مشاور.....	۷۸
۴-۱-۷ مضاعف جمعی.....	۸۰
۴-۱-۸ مضاعف سرسخت.....	۸۳
۴-۲ مضاعف سازی بعنوان یک الحاق برای درمان.....	۸۴
فصل پنجم: نقش معکوس.....	۸۹
۵-۱ یاور.....	۹۰
فصل ششم: جامعه سنگی.....	۹۷
فصل هفتم: صندلی خالی.....	۱۰۵
فصل هشتم: شش شخصیت در جستجوی یک شخصیت.....	۱۱۳
فصل نهم: صحنه معین.....	۱۲۵
۹-۱ مصاحبه شغلی.....	۱۲۷
فصل دهم: مغازه جادویی.....	۱۳۳
فصل یازدهم: ماسک‌ها.....	۱۴۷
۱۱-۱ تمرین استفاده از ماسک جهانی.....	۱۵۱
۱۱-۲ تمرین‌های ماسک در گروه زوج‌ها.....	۱۵۲
فصل دوازدهم: فرصتی برای خودانگیختگی.....	۱۵۷
فصل سیزدهم: مقاومت‌ها و روش‌های برخورد با آنها.....	۱۶۱

فهرست مطالب

عنوان	صفحه
فصل چهاردهم: خلصه و سايكودرام (روان نمايشگرى)	۱۷۵
فصل پانزدهم: روان نمايشگرى يا تئاتر درمانى	۱۸۱
فصل شانزدهم: خاتمه	۱۸۹
فصل هفدهم: کاربرد تكنيك هاى تئاتر درمانى: سه مثال	۱۹۹
۱۷-۱ نمونه اول: يك گروه مراقبت روانپزشكى	۲۰۰
۱۷-۲ نمونه دوم: گروه زوج ها	۲۰۸
۱۷-۳ نمونه سوم: سرپرستى	۲۱۳
منابع	۲۱۹

پیشگفتار

وقتی که من در حال بسط و گسترش تکنیک‌های مطرح شده در این کتاب بودم جو حاکم بر روان‌درمانی مملو از نقطه نظرهای روان تحلیل‌گری بود. در این جو، درمان به عنوان فرایندی که بین دو فرد (یک درمانگر و یک درمانجو) درباره‌ی زندگی درمانجو در حال جریان بود در نظر گرفته می‌شد. تعداد معدودی از درمانگران برخلاف جریان عمل کرده و شیوه‌های دیگری مانند گروه‌درمانی و روان‌نمایشگری را به کار می‌بردند. در اواخر دهه‌ی ۱۹۵۰ و اوایل ۱۹۶۰ بدعت‌گزارانی از روانپزشکی، جامعه‌شناسی، روان‌شناسی شیوه‌های جدیدی از روان‌درمانگری را بکار گرفتند. بدعت‌گزاران بجای جستجوی نشانه‌هایی از قبیل فلج هیستریک به منظور درمان، بدنال ویژگی‌هایی از قبیل کارکردهای هر چه موثرتر، مکالمه بهتر یا به زبان ساده‌تر فرایند رشد عالیت‌ر بودند. بنابراین روان‌درمانگری که تا آن زمان یک رویکرد یک به یک و کاملاً کلامی بود، شروع به تغییر در جهت مثبت نمود.

فریتز، پرلز، ویرجینیا ساتیر، دان جکسون، جی هالی و استانی کلمن را می‌توان بدعت‌گزاران روان‌درمانگری دانست. مورو روان‌نمایشگری را به عنوان ابزار روان‌درمانی در نیویورک گسترش داد و درمانگران بدعت‌گزار که من یکی از آنها می‌باشم این روش را به شیوه‌ی خود اصلاح و به کار گرفتند. در نتیجه این بدعت‌گذاری اهداف درمان گسترش یافته و شیوه‌های مفید دیگر که باعث گسترش آگاهی و هشیاری فرد می‌شد به روان‌درمانگری الحاق گردید. این شیوه‌ها مانند دراما، رقص، هنر، یوگا، ماساژ، فیدبک‌های ویلنوی و بسیاری از روش‌های دیگر به عنوان ابزار روان‌درمانگری بکار گرفته شدند. در نتیجه بسیاری از درمانگران جوانی که مشاور، رهبر یا تسهیل‌کننده گروه نامیده می‌شدند در بکارگیری یک یا چند شیوه از شیوه‌های بالا تبحر یافته اما از مهارت‌های بالینی محدود برخوردار بودند. این درمانگران، جوانان باشور و نشاطی بودند که از روابط انسانی پیچیده آگاهی کافی نداشته و قادر به انجام درمان نبودند.

بنابراین بدعت‌گزاران تصمیم گرفتند که تکنیک‌های درمانی را گسترش داده و آنها را در اختیار درمانگران قرار دهند. این تکنیک‌ها هم شامل شیوه‌های موثر درمان و هم شامل مهارت‌های بالینی بود. منظور از مهارت‌های بالینی مهارت‌هایی است که درمانگران را در ۱- تشخیص مشکل فرد و کمک به او در جهت حل آن، ۲- حساس بودن به زمان، ۳- تشخیص بهنجاری، ۴- تشخیص اینکه در چه زمانی صحبت کنند یاری می‌دهد. درمانگران ماهر نسبت به توانایی‌های خود آگاه بوده و این مهارت‌ها به سرعت گسترش

نمی‌یابند. این مهارت‌ها احتیاج به سالها صرف وقت و مطالعه‌ی وسیع درباره‌ی انسان- خودشناسی، رشد انسان، فرایندهای درونی، ارتباطات متقابل- تحت نظر راهنما و سوپروایزهای بالینی دارد.

وقتی که من شروع به نگارش این کتاب نمودم، هدفم تشویق آن دسته از درمانگرانی بود که مشتاق به انجام شیوه‌های موثر و جدیدتر بودند، اما جرأت انجام آن را نداشتند. آنها اطلاعات زیادی داشتند و در کارشان موفق بودند. اما احساس می‌کردند که آشنایی با تکنیک‌های جدید به آنها در جهت هرچه قویتر عمل کردن، کمک خواهد کرد. من می‌خواستم به آنها آموزش دهم که می‌توانند بدون هیچ مشکلی از ایفای نقش و حرکت صندلی و نیمکت به منظور دستیابی به یک شیوه‌ی خودجوش استفاده نمایند.

تغییر اخیر در روان‌درمانی باعث شد که هدف دیگری به اهداف من به منظور آموزش درمانگران افزوده شود. من قصد دارم به تازه‌واردهای بااستعداد کمک کنم تا مهارت‌های بالینی خود را افزایش دهند. بسیاری از این درمانجویان تازه‌وارد ترس از بکارگیری تکنیک‌های فعال ندارند. اما درمانجوی شاخص کسی است که در جلسه‌ی اول مصاحبه با خانواده، از تمرینات نقش معکوس یا تقسیم‌بندی گروهی، اظهار نظر در مورد رفتار یکدیگر، تنفس و ریلکسیشن استفاده کند. اگرچه فنان این تازه‌وارد از تکنیک‌های مختلف پر شده است، بدون مطالعات آکادمیک جانبی و بدون سالها تجربه او قادر به درک اینکه در صحنه‌هایی که او خلق کرده چه می‌گذارد، نیست. او در واقع مشاوره‌ی است که صحنه‌ها را از نو زنده می‌کند،

اما قادر به کمک به افراد در کامل کردن آنچه در صحنه می گذرد نیست. من امیدوارم که این کتاب در جهت گسترش مهارت های بالینی به خوانندگان مفید واقع گردد.

روان‌نمایشگری روشی است که تجربه‌ی فوری، مهیج و قوی‌تری از موضوعات که درمانجو، درمانگر و دیگر افراد حاضر در جلسه‌ی درمان با آن درگیر می‌باشند را امکان‌پذیر می‌سازد.

www.ketab.ir